

Otázky, kterými se zabývají pracovní skupiny AVZ

Co si ohlídat při plnění veřejné zakázky ve vztahu k dotacím? Jak si poradit s pojistnou smlouvou z veřejné zakázky ve chvíli, kdy je potřeba navýšit pojistné? Jakým způsobem zareagovat v již vysoutěžené veřejné zakázce na stavební práce, když celý trh ovlivňují covidová opatření, nezvykle vysoká inflace či válka? Těmito i mnoha dalšími otázkami se zabývají pracovní skupiny Asociace pro veřejné zakázky.

Mgr. Martina Šelejová

Asociace pro veřejné zakázky

V březnovém čísle Veřejných zakázek v praxi jsme částečně představili činnost pracovní skupiny pro elektronizaci zadávání veřejných zakázek a její snahu o zjednodušení a sjednocení pravidel pro uchovávání zakázkových spisů. Tentokrát bychom chtěli stručně poukázat na zjištění a doporučení, ke kterým dospěly ve své činnosti další pracovní skupiny AVZ a jejichž podrobnější výstupy budou, popřípadě již jsou uveřejněny na webu AVZ a dále prezentovány, tak aby se dostaly k co nejširšímu okruhu zadavatelů i dodavatelů, jichž by se mohly týkat.

Pracovní skupina pro veřejné zakázky kofinancované z dotačních titulů a evropských fondů

Vzhledem k ukončování dotačního období 2014–2020 a dobíhajícím dotovaným projektům se projekty předávají k ex post kontrole. V jejím rámci pak dochází ke zjištěním, jimž lze v praxi veřejných zadavatelů předejít pečlivější kontrolou nastavených požadavků a jejich následného plnění. Upozornit mů-

žeme především na situace, které se týkají důsledného dodržování zasmulvněných termínů a stanovených povinností při plnění smlouvy:

» **Dodání plnění:** Z praxe lze uvést i příklad, kdy nedošlo k předání díla z důvodu dovolených, tj. nedostatečné projektové řízení; často se posun termínu zdůvodňuje nevhodnými klimatickými podmínkami, které však není jednoduché zdůvodnit a doložit. Z pohledu kontrolního orgánu mají být za pozdní dodání uplatněny smluvní sankce, v opačném případě se jedná o vychýlení dojednané ekonomické rovnováhy ve prospěch dodavatele. Nedojde-li k uplatnění sankčního mechanismu, jde o pochybení zadavatele a reálně hrozí finanční oprava dotace.

» **Předložení určitých dokumentů** například do několika dnů od podpisu smlouvy: V rámci kontrol je často zjištěno, že nebyly předloženy dokumenty jako bankovní záruky, pojistné smlouvy, certifikáty, potvrzení o předání dodávky apod., které měly být předloženy po podpisu smlouvy. Opět tak dochází k pochybení na straně zadavatele, jež nedostatečně (ne-

důsledně) kontroluje plnění stanovených povinností dodavatele, a hrozí totéž riziko jako výše, tzn. finanční oprava dotace.

Kontrolní orgány se cíleně zaměřují na kontrolu plnění smluv, s níž souvisí i uvedené vymáhání smluvních pokut. Podle mezinárodního sazebníku finančních oprav COCOF se v daných případech jedná o podstatnou změnu závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku, za niž se uděluje finanční oprava ve výši 25 % z uplatněných výdajů ze zakázky.

Doporučení pro zadavatele zní, aby odpovědnými osobami v rámci „contract managementu“ dohlédli až do samotného plnění, resp. splnění smlouvy, tak aby předešli finančním opravám, jimž se předejít dá. Zároveň by měl zadavatel pečlivě zvažovat množství dokumentů, které bude po dodavateli po uzavření smlouvy a v rámci plnění požadovat, a zda jsou pro plnění nezbytné. Jestliže již zadavatel požadavky stanoví, musí na nich trvat a zkontrolovat jejich dodržení. Může se jednat o požadavky, jež tvoří součást zadávacích podmínek nebo znění smlouvy samotné.

Pracovní skupina má dále ambice více komunikovat s řídicími a kontrolními orgány v rámci dotovaných zakázek. Účelem je optimální sjednocení pravidel pro dotované projekty a snaha dosáhnout jednotných výkladových pravidel, aby byla rozhodnutí daných orgánů předvídatelnější.

Pracovní skupina Veřejné zakázky v oblasti pojišťovnictví

Pracovní skupina pro pojišťovnictví vnímala jako nejpalčivější problematiku změny smluv, jejich ukončování při vyčerpání stanoveného limitu (rámcové dohody), navyšování hodnoty majetku v průběhu trvání smluvního vztahu, navyšování pojistného, „zastropování“ cen na delší období (např. čtyř let) bez možnosti aplikace inflačních doložek apod. Členové skupiny podrobně diskutovali nad konkrétními příklady ustanovení v zadávacích podmínkách i smlouvách a připravili materiál podrobně popisující

Přehled nejbližších akcí AVZ v roce 2022

- » Tematické setkání AVZ: Změny závazků ze smluv prakticky – stavebnictví + pojišťovnictví; 14. 9. od 14:00, Grandior Hotel Prague, Na Poříčí 42, 110 00 Praha 1
- » 14. ročník dvoudenní konference AVZ: #verejnezakazkyaktualne #konference2022 #AVZ; 20.–21. 10., hotel Zámek Valeč, Valeč 1, 675 53 Valeč.

cí změny závazku ze smlouvy, včetně změn vyhrazených.

Vezmeme-li příklad vyhrazené změny dodavatele podle § 100 odst. 2 ZZVZ, lze ji i u pojistných smluv využít, otázkou však v praxi bude, jak dlouho jsou pojišťovny schopné „podržet“ ceny uvedené v zadávacím řízení. V současné výrazně se měnící době se dá těžko očekávat, že by pojišťovna i za tři roky nabídla totožné ceny. Nastavení inflačního mechanismu jako vyhrazené změny závazku ze smlouvy dle § 100 odst. 1 ZZVZ v kombinaci s vyhrazenou změnou dodavatele by mohlo i pro případného nového dodavatele (dalšího v pořadí) činit zakázku zajímavější a akceptovatelnou. Inflační doložku jako vyhrazenou změnu závazku

lze totiž v zadávacích podmínkách specifikovat tak, že bude aplikovatelná i v cenách nového dodavatele, který by mohl uplatnit inflační doložku za uplynulou dobu, a ceny by tak reálněji odpovídaly aktuální situaci na trhu.

Zástupci pojišťoven v pracovní skupině označili za problematické rovněž neuvádění přepokládané hodnoty veřejné zakázky v zadávacích podmínkách, případně i její nesdělení na žádost o vysvětlení zadávacích podmínek. Diskutovalo se tak, zda uvádění předpokládané hodnoty ovlivňuje rozhodování dodavatelů o účasti v zadávacím řízení, dále důvodnost jejího neuvedení z pozice zadavatele, zda má být předpokládaná hodnota informací tajnou, či důvěrnou, když ZZVZ ne-

vyžaduje její povinné uvedení v zadávacích podmínkách, apod.

Zůstává také otázkou, zda by alespoň dodavatelé, kteří by se zadávacího řízení účastnit mohli, měli danou hodnotu znát, či zda se jedná o informaci pro účast v zadávacím řízení nepotřebnou. Z pozice zadavatele hraje stanovení předpokládané hodnoty roli právě při nastavování zadávacích podmínek z hlediska volby druhu zadávacího řízení (nadlimit/podlimit) a dále při zohlednění hodnoty vyhrazených změn závazku podle § 100 ZZVZ, kdy se musí daná hodnota zahrnout do předpokládané hodnoty veřejné zakázky.

Materiál zpracovaný členy pracovní skupiny obsahuje i podrobně rozebraný § 222 ZZVZ a jeho jednotlivé odstavce upravující změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku. K dílčím odstavcům také uvádí konkrétní příklady, kdy lze kterou úpravu prakticky aplikovat.

Pracovní skupina Veřejné zakázky ve stavebnictví

Aktuálně nejistá doba připravuje zadavatelům i dodavatelům nemalé výzvy, jak na poli manažerských

rozhodnutí, tak na poli vyjednávání a snahy nalézt schůdná řešení pro všechny strany procesu realizace veřejných zakázek. Proto se členové pracovní skupiny primárně věnovali problematice změn smluv, uzavírání dodatků a vhodně zvolené obhajobě podle platné legislativy.

Ve snaze zefektivnit procesy změn smluv i pro další zadavatele a nabídnout „vodítko“ pro aplikaci jednotlivých ustanovení § 222 ZZVZ vznikl v pracovní skupině dokument, který si kladl za cíl uvést konkrétní příklady zatříděné pod jednotlivé odstavce § 222 ZZVZ se zohledněním rozdílných situací. Věříme, že má materiál potenciál stát se užitečným „manuálem“ pro snaz-

Doporučení a materiály s příklady již jsou nebo v nejbližší době budou uveřejněny na stránkách AVZ, asociacevz.cz.

ší orientaci při aplikaci zákonných ustanovení. Členové pracovní skupiny se budou podílet na programu zářijového tematického setkání AVZ ke změnám závazků ze smluv, kde bude podklad rovněž podrobně představen a diskutován.

Další téma, kterému věnují členové pracovní skupiny značnou pozornost, představuje koncepce BIM, jež by podle dosavadních informací měla být při realizaci nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce povinná od 1. 7. 2023. Zůstává zatím s otázkou, zda se zavedení povinného zadávání metodou BIM podaří legislativně připravit tak, aby se uvedený termín stihl zrealizovat. Metoda BIM bude nicméně povinná při projektování a realizaci nadlimitních stavebních zakázek. Projektování v BIM přináší nepopiratelné výhody, jež by měly výrazně ulehčit i zefektivnit proces péče a správy majetku nejen ve veřejném sektoru. Proto je téma atraktivní a jsme přesvědčeni, že je zodpovědné se na budoucí proces zavádění koncepce BIM připravit. Z diskusí k tématu však vzešlo množství otázek, jež budou muset zadavatelé i dodavatelé v budoucnu řešit. ▲

SHRNUTÍ

- **Za účelem zodpovězení okruhů otázek pořádá AVZ koncem června pro členy pracovní skupiny Veřejné zakázky ve stavebnictví kulatý stůl k problematice koncepce BIM s příslibem účasti řady odborníků na danou oblast.**
- **Věříme, že realizace takových setkání pomůže zlepšit orientaci zadavatelů i dodavatelů v problematice BIM a zároveň poskytne zpětnou vazbu pro dotvoření vhodného funkčního legislativního rámce s realistickým načasováním.**